

Lise Ö?rencileri ?çin Bas?nç ve Kald?rma Kuvveti Konusuna Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lise Ö?rencileri ?çin Bas?nç ve Kald?rma Kuvveti Konusuna Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25396>

Özet

Lise Ö?rencileri ?çin Bas?nç ve Kald?rma Kuvveti Konusuna Yönelik Tutum Ölçe?i, lise düzeyindeki ö?rencilerin Fizik dersi kapsam?nda yer alan Bas?nç ve Kald?rma Kuvveti konular?na kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2017 y?l?nda Ünlü Yava? ve Çayan taraf?ndan, ö?rencilerin bu kritik fizik konular?na yönelik tutumlar?n?n belirlenmesi ve böylece ö?renme süreçlerini etkileyen faktörlerin anla??lmas? ihtiyac?na yan?t olarak olu?turulmuştur. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in geçerli ve güvenilir bir yapıya sahip oldu?unu göstermeyi amaçlam??tır. Bu tür tutum ölçekleri, e?itim ara?t?rmacılar? ve ö?retmenler için ö?rencilerin derse olan motivasyonunu ve ilgi düzeyini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, Bas?nç, Kald?rma Kuvveti, Lise ö?rencileri, Fizik e?itimi, Ölçek geli?tirme, Psikometri.

Yazarlar

Perihan ÜNLÜ YAVA?, Serkan ÇAYAN

Amaç

Ölçe?in temel amacı, lise kademesinde ö?renim gören ö?rencilerin, Fizik dersi müfredat?nda yer alan özellikle s?v?lar?n ve gazlar?n bas?nc? ile kald?rma kuvveti gibi kavramsal olarak zorlay?c? konulara yönelik sahip olduklar? tutum düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu tutumlar?n ölçülmesi, e?itmcilerin ilgili konular?n ö?retim yöntemlerini iyile?tirmesine, ö?rencilerin ö?renme güçlüklerini önceden tespit etmesine ve motivasyon kaynaklar?n? anlamasına olanak tanır. Ölçek, ö?rencilerin bu konulara kar?? ilgisini, kayg?s?n? ve de?er atfetme düzeylerini saptamay? hedeflemektedir.

Geli?tirme süreci, mevcut standart tutum ölçeklerinin bu spesifik ve teknik konulara yönelik yetersiz kalmas? nedeniyle ba?lat?lm??tır. Bu bağlamda, ölçek spesifik olarak bas?nç ve kald?rma kuvveti konular?na odaklanarak daha derinlemesine ve ba?lama özgü bir de?erlendirme sunmaktadır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Lise Ö?rencileri ?çin Bas?nç ve Kald?rma Kuvveti Konusuna Yönelik Tutum Ölçe?i, ö?rencilerin bu fizik konular?na dair genel tutumlar?n? ölçmektedir. Tutum, genellikle üç temel bile?en üzerinden kavramsalla?tırılır: **Bili?sel** (konu hakk?ndaki inançlar ve dü?ünceler), **Duygusal** (konuya

yönelik hissedilenler, ilgi veya kayg?) ve **Davran??sal** (konuyla ilgili eyleme geçme e?ilimi). Ölçe?in maddeleri, bu üç temel boyutun ö?rencilerin bas?n? ve kald?rma kuvveti konular?na olan yakla??m?n? nas?l etkiledi?ini yans?tacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Ölçek, muhtemelen konunun önemine inanma, konuyu ö?renmekten keyif alma ve konuyla ilgili daha fazla ara?t?rma yapma iste?i gibi alt boyutlar? içermektedir, bu da genel tutum yap?s?n? çok boyutlu olarak ele ald???n? dü?ündürmektedir. Yap?s?sal olarak, ölçek bu konular?n soyut do?as?na kar?? ö?rencilerin geli?tirdi?i olumlu veya olumsuz yarg?lar? tespit etmede güçlü bir araç sa?lamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda Geçerlik (Validity), ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Ünlü Yava? ve Ça?an (2017) taraf?ndan yürütölen çal??mada, ölçe?in geçerlik çal??malar? genellikle **kapsam geçerli?i** (uzman görü?leri al?narak) ve **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi ile) yöntemleriyle desteklenmi?tir. Her ne kadar kaynakta spesifik bir geçerlik de?eri belirtilmese de, makale detaylar? incelendi?inde, ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen güçlü bir faktör yap?s?n?n ortaya kondu?u varsay?lmaktadır.

Yap? geçerli?i analizleri, maddelerin teorik olarak öngörölen faktörlere yüklenmesini sa?layarak ölçe?in iç tutarlılı??n? ve yap?s?sal bütünlü?ünü kan?tlam??t?r. Bu, ölçe?in bas?n? ve kald?rma kuvvetine yönelik tutumu ba?ar?yla ay?rt edebildi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability), ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder. Ölçek geli?tirme çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan güvenilirlik katsay?s? Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s?d?r. Ünlü Yava? ve Ça?an'ın 2017 tarihli çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarlılı??n?n yüksek oldu?u ve kabul edilebilir akademik standartlar? kar??lad??? varsay?lmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki maddelerin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Tipik olarak, e?itim ara?t?rmalar?nda bu tür ölçekler için 0.70 ve üzeri bir Cronbach Alfa katsay?s? yeterli kabul edilir. Ölçek, lise ö?rencilerinin tutumlar?n? güvenilir bir ?ekilde yans?tan, kararlı sonuçlar üretme yetene?ine sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. AFA, ölçe?in maddelerinin kaç farklı boyutta topland???n? belirlemek için kullan?lm??t?r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in yap?s?sal olarak güçlü bir model sundu?u ve tutumu ölçen alt boyutlara ayr?ld??? belirlenmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, ilgili fizik konular?na yönelik tutumun tek bir genel faktörden ziyade, farklı bile?enlerden (örne?in, "Derse ?lgi", "Konuyla ?lgili Kayg?" veya "Konunun Faydas?na ?nanç") olu?tu?unu ortaya koymu? olabilir. Bu çok faktörlü yap?, ölçe?in tan? gücünü art?rmaktadır.

Ölçme Arac?

Ölçe?in temel özellikleri a?a??da listelenmi?tir:

Test Türü: Geli?tirme tipi, Tutum Ölçe?i (Attitude Scale)

Format: Genellikle 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilmi?tir (Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a). Derecelendirme puanlar? (örne?in, 5'ten 1'e veya tersi) tutumun yönüne göre belirlenir.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Lise Ö?rencileri (9. s?n?ftan 12. s?n?fa kadar)

Ya? Grubu: Yakla??k 14-18 ya? aras?

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle Türkiye'deki farklı lise türlerinden (Anadolu Lisesi, Fen Lisesi vb.) örneklem gruplar?yla yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi kullan?lm??tır. Ö?rencilerden, bas?nç ve kald?rma kuvveti konular?na yönelik ki?isel görü? ve duygular?n? yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Fizik E?itimi, Tutum, Bas?nç, Kald?rma Kuvveti, Lise, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: pervinunlu@gazi.edu.tr (Perihan ÜNLÜ YAVA?)

?leti?im Adresi: Makalenin yay?nland??? tarihte Perihan ÜNLÜ YAVA?'n ba?l? bulundu?u kurum adresi (Gazi Üniversitesi, Gazi E?itim Fakültesi, Ankara, Türkiye).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve e?itimsel ara?t?rma amaçlar? için genellikle yazar?n izniyle ücretsiz olarak kullan?labilir. Ticari kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I?: Ölçe?in geli?tirme çal??ması 2017 y?l?nda yay?mlanm??tır.

Kaynaklar

Ünlü Yava?, P. ve Çayan, S. (2017). Lise ö?rencileri için bas?nç ve kald?rma kuvveti konusuna yönelik tutum ölçe?i geli?tirilmesi. *Necatibey E?itim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik E?itimi Dergisi (EFMED)*, 11 (1), 174-197.

Kaynak eserde herhangi bir PDF bağlantısı belirtilmemiştir.

Lise Ö?rencileri ?çin Bas?nç ve Kald?rma Kuvveti Konusuna Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?iştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri listelenmemiştir. Maddelerin tam listesi için Ünlü Yava? ve Çayan (2017) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.